

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

Són substàncies químiques amb toxicitat selectiva i efecte nociu que arriben a l'interior de l'oïda a través de la sang, un cop absorbides per les diferents vies: respiratòria, cutània, digestiva i parenteral.

Aquestes substàncies poden estar tant en l'àmbit laboral (imprentes, fàbriques de pintures, mobles o plàstics, tallers de mecanització...) com extralaboral (determinats medicaments).

QUÈ PASSA SI A MÉS A MÉS A LA MEVA FEINA HI HA SOROLL?

L'exposició combinada de soroll i substàncies ototòxiques ha de suposar una major atenció i un replantejament de les mesures preventives, ja que pot augmentar el risc de pèrdua de capacitat auditiva del treballador exposat.

S'haurà d'intensificar la vigilància de la salut dels treballadors exposats amb controls audiomètrics més freqüents i, en cas de tractaments amb fàrmacs ototòxics, el metge hauria de calibrar la necessitat d'evitar l'exposició per un període de temps determinat, disminuir el temps d'exposició o aconsellar l'ús de protectors auditius.

QUÈ PUC FER JO?

ÀMBIT LABORAL

- Conèixer quins productes químics utilitzes al teu lloc de treball que puguin contenir ototòxics. Aquesta informació ha de ser facilitada per la teva empresa, o bé es pot trobar a les Fitxes de Dades de Seguretat (FDS) del producte.
- Realitzar una avaluació específica de riscos i proves complementàries de vigilància de la salut.
- Aplicar les mesures preventives establertes per la teva empresa.
- Realitzar un ús adequat i manteniment dels equips de protecció individual (EPI) per a productes químics: mascareta, guants (perquè amb freqüència la via cutània d'entrada és important). En situacions d'exposició a soroll, la protecció auditiva s'ha de considerar amb especial atenció.

ÀMBIT EXTRALABORAL

- Llegir el prospecte i consultar amb el teu metge els possibles efectes ototòxics. Si fos el cas, és recomanable posar-ho en coneixement del responsable de prevenció de riscos laborals de la teva empresa.
- Seguir les pautes de medicació indicades pel teu metge.

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

- Prestar atenció als símptomes que puguin manifestar-se, encara que siguin lleus, i comunicar-los al teu metge.
- La realització d'audiometria en l'examen de salut periòdic és important per al control d'efectes d'ototòxics en el treballador.

QUIN DANY PODEN PROVOCAR?

Poden ser danys permanents o temporals.

Audició

Hipoacúsia, suc a les oïdes (tinnitus), pèrdua de l'audició i reducció de la capacitat de discriminar diferents sons (sentint distorsionat i a una intensitat inferior a la real).

Balança

Nàusees, vertigen, descoordinació de moviments (atàxia) i vòmits.

QUIN TIPUS D'OTOTOXICITAT HI HA?

La toxicitat aguda

Produeix una alteració dels potencials d'acció coclears, per inhibició de la captació de calci per part de les cèl·lules ciliades.

La toxicitat crònica

Irreversible perquè hi ha degradació cel·lular que afecta les cèl·lules sensorials auditives de l'òrgan de Corti i de les vestibulars de la cresta dels canals semicirculars i de la màcula de l'utricle i sàcul.

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

Llista de substàncies químiques otòtoxiques

DISSOLVENTS ORGÀNICS

Disulfur de carboni

Estirè

Etilbencè

Barreja de solvents

n-heptà

n-hexà

n-propilbencè

p-Xilè

Toluè

Tricloroetil

Hidrocarburs halogenats

GASES

Cianur d'hidrogen

Monòxid de carboni

METALES

Arsènic

Cadmi

Manganès

Mercuri

Plom

SALES

Cianurs

PLAGUICIDAS

Organofosforats

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

Medicació potencialment ototòxica

ANTIBIÒTICS AMINOGLICÒSIDS	Amikacina
	Capreomicina
	Dihidroestreptomicina
	Espectinomicina
	Estreptomicina
	Framicetina
	Gentamicina
	Kanamicina
	Neomicina
	Netilmicina
	Paromomicina
Tobramicina	
<hr/>	
ANTIBIÒTICS GLUCOPEPTÍDICS	Teicoplanina
	Vancomicina
<hr/>	
ANTIBIÒTICS MACRÒLIDS I AFINS	Azitromicina
	Claritromicina
	Clíndamicina
	Eritromicina
	Lincomicina
<hr/>	
ALTRES ANTIBIÒTICS	Cefalexina
	Clorafenicol
	Minociclina
	Teicoplamina
<hr/>	
ADRENÈRGICS	
<hr/>	

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

ANTIPALÚDICS	Cloroquina
	Hidroxicloroquina i Primaquina
	Pirimetamina
	Quinina
BLOQUEJADORS BETA	
BLOQUEJADORS BETA	Practolol
	Propanolol
CITOSTÀTICS	
CITOSTÀTICS	Bleomicina
	Carboplatino
	Ciclofosfamida
	Cisplatí
	Dactinomicina
	Droloxifè
	Ifosfamida
	Metotrexat
	Misonidazol
	Vincristina
DIÜRÈTICS	
DIÜRÈTICS	Bumetanida
	Furosemida
	Piretanida
	Torasemida
SALICILATS	
SALICILATS	Àcid acetil salicílic
	Altres salicilats
ALTRES	
ALTRES	Desferroxiamina
	Dextropropoxifè
	Imipramina
	Nortriptilina
	Quinidina

QUÈ SÓN ELS OTOTÒXICS?

MESURAS PREVENTIVES

Qualsevol exposició laboral a un producte químic s'hauria de valorar si, entre altres efectes per a la salut associats, també es considera ototòxic.

Les vies d'entrada a l'organisme d'un ototòxic són diverses i, per tant, s'hauran d'adoptar les mesures preventives adequades en funció dels resultats de l'avaluació de riscos, indicant-ne quines haurien de ser (extracció localitzada, ventilació, EPIs, etc.) i la seva prioritat.

Quan s'estableixi la presència de contaminants químics qualificats d'ototòxics, s'ha d'analitzar, especialment, l'exposició a soroll dels treballadors. Si existeix el risc per soroll, és important incrementar l'estratègia de control a la font o, en tot cas, tenir-ho en compte en els procediments d'ús dels EPIs de protecció auditiva.

BIBLIOGRAFIA

<https://osha.europa.eu/en/publications/combined-exposure-noise-and-ototoxic-substances>

<https://www.cdc.gov/niosh/docs/2018-124/pdfs/2018-124.pdf>

https://www.insst.es/documentos/94886/96076/gu%C3%ADa_t%C3%A9cnica_ruido.pdf/85821846-2195-4359-94eb-08fdc6457dce

<https://risctox.istas.net/index.asp?idpagina=1190#:~:text=Se%20entiende%20por%20sustancias%20otot%C3%B3xicas,temporal%2C%20sobre%20el%20o%C3%ADdo%20interno.>

http://www.aedipe.es/documentos/seg_salud_marzo17.pdf

<https://www.ispch.cl/sites/default/files/NotaTecnicaOtotoxicos.pdf>

Mútua Col·laboradora amb la Seguretat Social núm. 151

Pla de activitats
preventives de la
Seguretat Social 2022

